

ČESKÝ JAZYK

CVIČEBNICE I. ROČNÍK
Pracovní listy

Psaní i, í/y, ý po tvrdých a měkkých souhláskách

Doplňte:

H_stor_e, motoc_kl, b_c_kl, ch_rurg, k_lometr, C_r_l, r_fle, r_zoto, d_r_gent, h_t,
t_tul, R_chard, kr_tizovat, sk_c_, d_amant, h_erogl_f_, h_g_ena, d_slekt_k

„Ch_ch_ch_“ smál se maličký Dominik. Marie nosí d_optr_cké brýle. Z kurníku se oz_valo pronikavé k_k_r_k_. „H_je,“ křičel kočí na koně. T_puji, že v běžeckých d_scipl_nách zvítězí některý z afrických v_trvalců. Nové t_py automobilů se dobře prodávají. Neměj kec_ a podej ty tác_. Sk_c_ pana Kapic_ ležel_ na lavic_. V létě byl_ velké h_c_.

Psaní i, í/y, ý po obojetných souhláskách

Doplňte i, í/y, ý, v některých větách i interpunkci:

1. Neodb_tní b_ložravci spásal_ za v_b_leným domem pana B_lého rozličné chutné b_l_, zejména zlatob_l a bab_ku. Bojechtiv_ vojáci pob_l_ všechny nepřátele a na starob_lou pevnost kterou dob_l_ přib_l_ tabul_ jež popisovala nab_jení ukořistěných pušek. Děti byl_ nab_ty vědomostm_, které nab_l_ ve škole. B_vojov_kamarádky dostal_ za odb_tý úkol od otce nab_to. Ani hb_tí sportovci by nedohonil_ na sv_ch b_c_klech b_zony. Krupob_tí ub_lo rostoucí ob_l_, nezb_lo vůbec nic. Sousedov_kohoutí seděl_ na b_dle. Hodiny právě odb_l_ dvanáct. Lehce nab_l, lehce pozb_l. Příb_tek v B_zhradci prodal_ a odstěhoval_ se do B_džova. Jeho osob_tý humor se mi nelíb_.

2. Spl_vavá pl_šová sukně jí sahala do půl_l_tek. L_šky se nesl_šně pl_žil_l_skov_m_ keři, ale stejně v_plašil_ pokl_dně plovoucí l_sky. Sousedov_dívky nám l_čil_, jaký krásný vl_s v_děl_ na om_tce vol_ňského zámku. L_žiny jsou trámce sloužící k posouvání břemen. L_čené střevice sousedov_chlapce zaujal_ nejvíce. Ten l_s_ král sl_nul velkou dobrotou. Nemám rád pl_tké řeči. Vl_sová podlaha na které stál l_s na vinné hrozny sl_šitelně vrzala. Sl_bný student měl na obl_čejí l_šej. Sousedov_hošící plakal_ až se zal_kal_ a vzl_kal_ že rozs_pal_l_sohlávky. Koupila na kočárek l_b_vé pl_mo. L_šajové poletoval_ nad mechy a l_šejníky. Ryby spol_kal_ml_nářov_s_nci. Pl_nně hovořil ale slovy nepl_tval. Nel_čeně obdivoval starob_lé pl_vátko, chválil také pl_nové lampy. V L_solajích musel_ seml_t obilí. Navštívil_ starob_lou ml_nici.

3. Nel_j pom_je do um_vadla. Mistr sm_kal sm_čcem po strunách až se m_ši rozutekl_. Sousedov_dívky rozdm_chal_ oheň, v_sm_čil_ pavučiny, sm_l_ prach z l_nolea a čekal_, až se okolo v_lky na m_tině začnou ochom_tat pohlední m_slivci, ale nikdo se tam ani nem_hl. M_k_na která v_s_ ve v_loze není z m_kané příže. M_l_ přítel_, m_kamarádi se m_l_, m_slí_li si, že překonají poslední m_l_ cesty k m_su tímto průsm_kem. Trpěl nedom_kvostí chlopně, proto nemohl nacvičovat v_m_ky. Naši předkové nejprve v_m_tal_ zlé duchy, když je v_pudil_, v_m_til_ lesy a začal_ v_b_rat m_tné. Strýcov_děti pozoroval_ medvídky m_val_, kteří m_val_vždy sm_sl pro pořádek. Jarom_lov_m_šlenky o ochm_řených hm_zožravcích se m_nelíbil_. Bedřich Smetana se narodil v L_tom_šl_. Sum_š je mořský živočich.

4. „Děti p_chavky nep_chají ale jsou p_šné na to jak vás ohrom_l_“ řekla dívka a zap_řila se. Strašp_tel popíral že se bojí ale v_lu úzkostlivě zam_kal. Nev_zp_tatelný zlos_n se zab_val polním p_chem a nyní si odp_kává trest. Buď p_lný Karle a op_luj tento v_l_sek p_lníkem. Bratrov_potomci v_právěl_ o

netop_rech, tap_rech, up_rech a vamp_rech. Mezi p_voňkam_ se objevil_ listy p_ru a p_řavky. Hluchavka má květ se dvěma p_sky. L_chokop_tník doklop_tal na cestu, na které se třp_til_ kaluže vody. Zabitou drůbež musíme zbavit zb_tku p_sků. Červ_ a třp_tky na které rybáři chytal_ se rozs_pal_ po zemi. Děti hrál_ na p_kanou.

5. Venku bylo s_chravo a proto se sousedov_ chlapci třásl_ jako os_ky když přes_val_ s_pký písek přes s_to. Dvořákov_ s_nci pozoroval_ nenas_tné s_sl_ kteří us_lovně zápas_l_ se skývou s_ra. Zlos_na strach nechrom_l a tak roztrhal s_pkovinu na kousičky a polil ji kyselinou s_rovou. Os_řel_ s_rotci s_pal_ a kdybyste je mil_pane doktore nezačal nezištně léčit určitě by onemocněl_ tuberkulózou. Kv_livé hlas_ s_čků které zazníval_ z hloub_ lesa v_děs_l_ sousedov_ chlapce tolik že zes_nal_ strachem a utekl_ ke svému dědečkov_. Sousedov_ děti v_s_pal_ všechen zás_p i když os_pky se jim ještě neztratil_. V s_b_řské tundře nerostou s_rovinky. Čerstvá s_rovátka vepřům nechutnala ale s_rob ano.

6. V_ncku nev_klej tím sl_zkým v_v_klaným kamenem na okraji skalního přev_su! O v_kendu v_ndal_ bratrov_ s_nové v_stavené v_něty z v_tr_ny a umístil_ je do v_klenku. V_tržník v_hodil v_dle v_kýřem a propíchl v_cpaného v_ra který v_sel na zdi. Na skalní v_v_šenině se ve v_hni poledního slunce v_hříval_ slep_ši. Sv_jející se s_čící hadi silně v_děsil_ sousedov_ hochy kteří se ledab_le procházeli po mez_. Vaše V_sosti v_ník byl dopaden. Ty jsi ale v_žle Jarmilo. Obv_kle pozoroval_ sousedov_ děti světlušky které v_řil_ kolem ohně. Sousedov_ ps_zav_le v_l_ a v_plašil_ v_l_, které za v_lou v_l_ věnce. Mlsné v_l_ ochutnával_ všechno b_lí, které bylo zav_to ve věnečku, ale brz_čko nerozeznal_ pel_něk od p_ru. Ps_ček vezl rozv_klaný voz_ček a v_plazoval růžov_jaz_ček. Dospěl_vz_val_ bohy ale děti jen z_val_ únavou.

Psaní i/y; í/ý ve vlastních jménech a cizích slovech

Zb_něk, B_tov, Zb_roh, B_voj, Kladrub_, Kob_l_s_, B_džov, Přib_slav, B_střice, Třeb_č, b_ble, komb_nace, B_lany, L_bor, Pol_nésie, L_b_ce, Vol_ň, L_on, L_tovel, L_sá nad Labem, L_tva, Vel_m, L_pany, L_b_e, l_r_ka, pol_technika, pol_kl_n_ka, l_l_e, l_ra, id_la, dem_se, V_soké M_to, Kam_k nad Vltavou, M_dlovary, m_k_na, m_rtový věneček, m_kroskop, M_java, p_žamo, p_ramida, p_rotechnik, p_nzeta, sp_rála, Chrop_ně, P_šely, P_reneje, P_thagoras, P_sárky, Sp_tihněv, sp_klenci, s_tuace, s_ntéza, s_lueta, s_nagoga, s_mbol, s_réna, s_metrála, s_ntax, s_mfonie, s_mpatický, S_chrov, S_rie, S_rakus_, S_lvestr, S_cílie, Ros_ce, v_tamin, v_rtuos, kav_ár, v_zita, v_adukt, v_kend, v_trína, V_zov_ce, V_šehrad, Zv_kov, V_mperk, V_sočany, Pov_dří, Z_kmund, z_gota, Z_mbabwe, Z_ta, z_rkon

Psaní i/y; í/ý v koncovkách substantiv

1. Ps_ štěkal_ na holub_. Myslivec se v_dal na hon se ps_. Bav_ mě luštit hlavolam_. Romanov_jsem poslal dva dopis_. Naši fotbalisté se utkal_ s Rus_, Španěl_, Francouz_ a Ital_. Podél cesty rostl_ jeřáb_. Šakal_ štěkají a vyjí podobně jako ps_. Nad útes_ kroužil_ orl_. Ještěrky patří mezi plaz_. Jeřáb_ pomáhají stavět dom_. Jeřáb_ jsou také ptáci. Bacil_ a mikrob_způsobují mnoho nemocí. V jetel_ se povaloval_ kužel_. Ženy šl_ se svým_manžel_. S peněz_ ke cvičitel_ nechod_. V kamnech ležel_ čtyři žhavé uhl_ky. Žáci kreslili uhl_. K městys_ přijížděl_ voz_. Mladého krále věznili na Bezděz_. Tác_pana Pec_ se ztratil_. Texty Jarka Nohavic_ jsou zajímavé. Střechu pokryjeme šindel_. Šli za svými cíl_. Besedovali s polárními

badatel_. Korál_ jsou mořští láčkovci. Děti navlékal_ barevné korál_. Čaj stál čtyři rubl_. Dívá se na lv_. Vyříd' pozdrav Jardov_. Mějte na zřetel_ prospěch podniku. Krabice byla převázaná několika motouz_ s velkým_ uzl_.

2. Po dešti vylézají žížal_. V nouz_ poznáš přítele. Otep_ slám_ nosili do stodol_. Na hráz_ rybníka rostl_ jív_. Na dveřích máme kování z lesklé mosaz_. Vrátili se z Šumav_. Na květech se třp_til_ perl_ ros_. Továrna má nové výrobní hal_. O Vánocích zdobíme jedl_. Chodíte se koupat do Sázav_? Otevřeli novou opravnu obuv_. V hloub_ duše byl rád, že se setkají v Mladé Boleslav_. Mám na mysl_ tvé štěstí. Připravujeme krmné směs_ pro hus_. Po koupel_ se obleč! Slz_ nikdy nevyřeší osobní kriz_. Na návs_ bylo mnoho lidí. Z Ostrav_ odjíždíme v neděl_, z Chrudim_ v ponděl_. Hodila dopis do stoup_. Piráti často plul_ se spuštěným_ plachtam_. Reklam_ nás velice ovlivňují. Na trz_ch je ke koup_ čerstvé ovoce. Janiny sk_c_ byl_ zajímavé. Snědl dva kousky pizz_.

3. Hodiny s kyvadl_ pěkně tikal_. Okna s rozb_tým_ skl_ jsme musel_ nechat zasklít. Pádlovat vesl_ je namáhavé. Umyj nádob_! V okol_ Posázav_ se můžeme setkat s vodním_ šídl_. Měl_ jsme buchy s povidl_. Děti cvičil_ se šv_hadl_. Na pol_ch se sklízelo obil_. V údol_ch úrodného Polab_ se pěstuje pšenice. Udivoval svými kouzl_.

Psaní i/y; í/ý v koncovkách adjektiv

1. kos_ zpěv, laskav_ lidé, pronikav_ ps_ štěkot, nav_kl_ způsob, ciz_ osoba, léčiv_ produkt, drz_ chlapec, přím_ člověk, osl_ uši, slep_ vojevůdce, rychl_ jezdci, mil_ děda, draz_ rodiče, nov_ včel_ úl, ryz_ zlato, děti byl_ bos_, chlapci byl_ bos_, odrostl_ chlapci, příchoz_ byl přivítán vesel_m ps_m štěkotem, v tmav_ch les_ch, s hověz_m masem, o hladov_ch vlčích, v přev_sl_ch skalách, do vos_ho hnízda, s mil_mi přátel_, lidov_ vypravěči, z žab_ch vajíček, na rozsáhl_ch sněhov_ch pláních

2. V bezles_ch krajích nežijí orl_. Zdvořil_ hosté už odešl_. Nevěř lživ_m řečem. V tmav_ch sklep_ch bývá nezdrav_ vzduch. Vrhł kos_ pohled na kos_ hnízdo. Ronil krokodýl_ slzy. Chlapci byl_ příliš pomal_, než aby ho chytil_. Dívky kresl_ sam_, bez učitelov_ch rad. Někteří učitelé jsou na nás laskav_. Soukrom_ výrobci ocenil_ třpytiv_ šperk. Zpěvav_ ptáci odlétají na zimu do tepl_ch krajin. Moji prarodiče jsou dosud živ_. Rodiče byl_ rádi, že vidí své syny živ_ a zdrav_. Jsme zvědav_, co se bude dít dál. Budte zdrav_, přátelé! Dívky se cítil_ zdrav_. Jste už s prací hotov_?

3. *Tvořte z jmen v závorce přídavná jména přivlastňovací:*

(soused) děti	(Dvořák) opery	(otec) knihy
(Lukáš) přátelé	(lékař) rady	(prezident) poradci
(bratr) úspěchy	(Novák) návrhy	(děda) ruce
(Jana) rodiče	(Marta) bratři	(Martina) sestry

4. Hurvínkov_ vtip_, četl Karafiátov_ Broučky, otcov_ kravaty, knížka Martinov_ matky, Žizkov_ bojovníci, na Husov_ přátele, o otcov_ch bratrech, s otcov_m_ sestram_, Milanov_ sourozence, Pavlov_ učitelé, Švandrlíkov_ Černí baroni, znal Schillerov_ Loupežníky, Hollarov_ rytiny, Erbenov_ pohádky, strýčkov_ sousedy, Páralov_ Milence a vrahy, Křesťanov_ fejetony, Trnkov_ ilustrace, Alšov_m_ kresbam_

5. Jirka půjčuje své hračky bratrov_ a bratrov_ hračky opatruje jako vlastní. Šípkov_ čaj je zdrav_. Nelíbí se mi Husov_ spisy, upoutali mne jen Raisov_ Zapadl_ vlastenci. Rád poslouchám dědečkov_ pohádky o Honzov_. Střídám_ lidé bývají zdrav_. Dvořákov_ děti přinesl_ nemocnému spolužákov_ knížku Erbenov_ch pohádek. Nejsme zvykl_ na přísné učitelov_ požadavky. Pozval i strýčkov_ přátele. Jedl hověz_ polévku. Napsal jsem kamarádov_ dopis a poslal jsem mu otcov_ knihy a dědečkov_ časopisy. Navštívili jsme Dvořákov_. Přečetl jsem synov_ všechny Dykov_ básně. Po strýčkov_ nám zůstal_ Jiráskov_ Psohlavci. Manžele Novákov_ potkali Horákov_. Rychl_ dědečkov_ koně předběhl_ myslivcov_ ps_. Žákyně byl_ hotov_ se všem_ úkol_ a vypracoval_ je sam_.

Koncovky sloves

1. Proč se zlob_š? Působ_š mi bolest. Lidem stále hroz_ nakažlivé chorob_. Nerozl_j vodu. Kraj se brz_ zahal_ do tm_. Bol_ mě zub. Rozm_sl_ si postup své práce. Každý se někdy zm_l_, ale žádné chyby nás nezlom_. Kamarádka se ráda procház_ po nábřeží. Zástup_ lidí se val_ z města. Šelm_ se živ_ s_rov_m masem.

Shoda podmětu s přísudkem

2. Kapky deště padal_ na zem. Proč děti onemocněl_? Všechny Petrov_ plány se zhroutil_. Oči jim svítíl_ radostí. Zedníci si pospíšil_ a stěny budovy rychle rostl_. Okna se průvanem otevřel_. Hlasy chlapců utichl_. Neshody mezi velmocem_ vedl_ k válce. S bolestm_ hlavy odvezl_ dívku do nemocnice. Starci ub_val_ síly. Děti si nechtěl_ hrát sam_. Vrátil_ jsme se hladov_. Od rána se oz_val_ písně vojáků. Dav_ lidí zaplavil_ náměstí. Autobusy s cestujícím_ zastavil_ u nádraží.

3. *Následující věty převedte do plurálu, uveďte více možností, pokud to jde:*

Seifertova báseň nás upoutala.
 Dívka tančila bosa.
 Žena žehlí prádlo.
 Kůň se dal do běhu.
 Dřevěný koníček houpal malého chlapce.
 Maňásek běhal po jevišti.
 Panák na poli strašil zajíce.
 Ukazatel růstu výroby nebyl brán v úvahu.
 Den byl velmi deštivý.
 Sled' byl velmi chutný.
 Bacil způsobil vážné onemocnění.
 Mikrob byl nebezpečný.
 Ledoborec vyplul na moře.
 Sněhulák brzy roztál.
 Dělitel byl sečten.

4. Hodné děti se snažil_, aby z nich měl_ rodiče radost. Dědečkov_ brýle někam zapadl_, takže jsme je nenašl_. Děti se ps_ běhal_ po polích. Děti běhal_ po polích se ps_. Strýček a babička byl_ dlouho živ_ a zdráv_. Kam se lidičky poděl_? Zástup_ lidí spěchal_ na stadion, všichni se těšil_, jak zápas dopadne. Štěňata a koťata se honil_ po louce. Housata a kuře běhal_ po dvoře. Norsko a Polsko podepsal_ smlouvu. Na křižovatce blikal_ světelné signál_, pěší čekal_ na chodníku na autobus, proudy aut se dal_ do pohybu. Stovky posluchačů se sešl_, aby si poslechl_ oblíbeného zpěváka.

5. *Doplňte koncovky. Rozhodněte, kde je více možností:*

Maturantka a absolvent vysoké školy hledal___ zaměstnání. Před hodinou přišl___ Eva a tatínek. Na prázdniny odjel___ i Petr s Martou. Polsko a Slovenská republika si vyměnil___ zkušenosti. Do městské pokladny přib_l___ velké částky peněz, které tam vložil___ daňov_ poplatníci. Otec, matka i malé dítě vystupoval___ na vysokou horu. Na vysokou horu vystupoval___ matka, otec i malé dítě. V Praze se setkal___ Martina s Petrem. V Brně se setkal___ Martina s Pavlou. Na zájezd se přihlásil___ naše zaměstnankyně a jejich přátelé. V závodě s časem zvítězil___ lidé i stroje. V závodě s časem zvítězil___ stroje i lidé. Na nádvoří zámku se sešl___ davy lidí, aby vyslechl___ slavnostní koncert. Tisíce lidí přišl___ o život. Děvčata s hochy běhal___ bos___. Děvčata závodil___ s hochy. Matka s otcem odešl___ do kina.

Shrnující cvičení:

S_kory poskakoval_ po větv_ch a v_hledával_ škodliv_ hm_z. Na neb_ se třp_til_ hvězdy. Krtci lovil_ červ_ v kypré zem_. Nad pol_ přeletěl_ orl_ a divoké hus_. Talíře a ták_ se rozb_l_. Otep_ na polích se rozvázal_. Vážky a šídla se třepetal_ nad tmav_m_ tůněm_. Vítr a silný déšť zabránil_ chlapcům, aby podal_ v_nikající v_kony. V zimě se promrzl_ v_hladověl_ zajíci stahoval_ k lidským ob_dl_m, potravu hledal_ i srnky a ptáci. Lidičky jásal_, že strom_ začal_ kvést a dn_ se s jarem prodloužil_. Jardov_ bratři přišl_ domů. Chlapcov_ oči se rozzářil_, když uv_děl, co mu rodiče koupil_ k narozeninám. Sk_c_ ležel_ na stole. Když se počasí zhoršilo, děti se schoval_ do stanů, chlapci se pustil_ do v_rob_ papírov_ch loděk, dívky šil_ maškarní kostým_. Příchoz_ byl_ m_le přivítan_. Čas_ i lidé se změnil_. V pohádce v_stupoval_ víl_ a vodníci. V rozhlase hlásil_ zpráv_ o počas_. Sportovci potřeboval_ rady trenérů kteří je doprovázel_ aby dosáhl_ co nejlepších v_konů. Všechny oddíl_ souhlasil_ s podmínkam_ závodu. Dni které jsme strávil_ na táboře b_l_ napněn_ p_lnou prací a zajímav_m_ soutěžem_. Dav_ fanoušků skandoval_ jméno útočníka aby ocenil_ jeho v_kon.

Skupiny bě, vě, mě – bje, vje, mně, pě

1. *Doplňte -ě- nebo -je-:*

ob_dnat, ob_d, ob_hnout stavení, b_žná záležitost, ob_vné výzkumy, ob_žné dráhy družic, ob_tavý člověk, válečné ob_ti, srdečné ob_tí, ob_mný balík, ob_vit se, ob_t překážku, sb_r papíru, ob_žnice, zv_davý člověk, kruhový ob_zd, výb_h pro dobytek, v_chet slámy, v_dro na vodu, v_zd do dvora, v_šák na šaty, hluboké záv_je, vánoční hv_zda, radostná zv_st, očekávaná odpov_d, sv_domitá práce, zrakové v_my, železniční náv_stidlo, ob_ktiv kamery, vysoké nap_tí, kamenitá p_šina, úp_nlivá prosba, stříbrop_nná Vltava, šlěp_je ve sněhu, vyps_lá kultura

2. *Doplňte -ě- nebo -ně-:*

sm_šný zám_r, m_kký polštář, m_lký potok, zapom_l úkol, obm_na, modrá pom_nka, správná dom_nka, vzpom_l si na m_, zapom_tlivý žák, osam_lý poutník, úžasem oněm_l, velké m_sto, zatm_ní slunce, zatem_ní oken, učit se zпам_ti, uzem_ní, v národní hym_, zřejm_ se pletu, nejrozum_jší řešení, příjem_jší zážitek, všichni mi rozum_jí, podruhé jedne_j rozum_ji, vystupuje sebevědom_, jez střídm_, **tam_jší** zvyky, moderní um_ní, sm_šná odm_na, zjem_lé mravy, nezm_rný žal, m_řící stroje, nejvýznam_jší umělci, nejznám_jší knihy

3. *Doplňte:*

Soukrom_ podnikám. Našli jsme nejpřím_jší cestu. Nejsi nejrozum_jší, jednáš nerozum_. Dozv_děli se, že v dev_t hodin bude zatm_ní M_síce. Upřím_ se na vás těšíme. Na kraji lesa se ob_vil tmavý stín. Dom_nky je nutno ověřit v_decky. Netvař se tak tajem_. Moudrý si počíná skrom_. Nikomu v_dom_ neublížil. Přátelé mi rozum_jí. V_dci už vysv_tlili mnohé z_vy dom_le nevysv_tlitelné. Po ob_tí parku jsme se dostali na lepší cestu. Osv_dčilo se mi uzem_ní na vodovod. Nezapom_l jsi vym_nit pojistku? Pozor, vysoké nap_tí! Leknutím se mi zatm_lo před očima. Tam_jší občané byli spokojeni. Zapom_tlivost se nevyplácí. Kdybys jednal rozum_ a upřím_, zřejm_by ti všichni vyšli vstříc. Dobře jsem ti nerozum_l a na tvé přání jsem si pozdě vzpom_l. Rozkvetl nám záhon slam_nek. Setm_lo se a na ztem_lé obloze se ob_vily hv_zdy. Neob_vili jsme, v čem v_zí problém. Na hostině se všichni pom_li velmi dobře. Křesťanství k nám přinesli v_rozv_sti Cyril a Metoděj. Četli všechny nejznám_jší knihy o nejvýznam_jších osobnostech naší v_dy.

Pravopis ú - ů - u

1. *Doplňte správnou samohlásku:*

_těcha, vzr_st, _plněk, vzh_ru, ne_cta, _trata, na _kor tebe, n_žky, bez_těšný, _činek, d_myslný, dr_bež, pr_van, čtyr_helník, pedik_ra, d_vtip, v_ně, ne_tulný, p_lnoc, _děsný, _skal_, b_vol, bl_za, dr_žička, tr_n, brož_ra, _silovná práce, partit_ra, kalaf_na, p_vodní ne_spěch, z_částnil se sch_ze, ranní _svit, t_ze vzácný, fialový oc_n, pravo_hlý trojúhelník, ne_rodný _hor, p_sobit na ostatní, _služný číšník, zp_sobit –raz, horská t_ra, _plně, p_jdeme dol_, k_ra stromu, r_žová bl_za, v_kol lesa, nevzdělaná l_za

2. *Doplňte:*

P_jč mi troj_helník a _hloměr. _čet je ne_plný. Za k_lnou je kupa sena. Omluv mou ne_čast. Vyp_jčil jsem si přez_vky. Žl_va je zpěvný pták. Na podzim kvetou oc_ny. Neboj se vyhr_žek. Budeme chytat _hoře. Přijedeme na sk_tru. Podnikl jsem léčebnou k_ru. Odněkud se ozývalo hrdliččino cukr_ a holubí vrk_. Je zavřeno kv_li invent_ře. M_zy byly v Řecku bohyněmi umění. _zký pr_chod vedl na trib_nu.

Předložky z/ze, s/se

1. *Doplňte předložku z/ze, s/se:*

Radost __ úspěchu, pojď __ mnou, vyjít __ lesa, svetr __ ovčí vlny, sebrat vítr __ plachet, boj __ nepřáteli, jednat __ rozvahou, kniha __ barevnými obrázky, vyndal tužky __ stolu, setřít prach __ stolu, sundat obraz __ stěny

2. *Doplňte správnou předložku:*

Co _ toho máš? Vrátila se _ batohem na zádech, ale ne _ prázdnou. Sejde _ očí, sejde _ myslí. Teď se teprve uvidí, **kdo** __ **koho**. Pavel sbil _ prken budku pro špačky. Nebyl _ to splnit úkol.

Předpony s_/se_, z_/ze_, vz_/vze_

1. *Doplňte správnou předponu a odůvodněte:*

_kratka, _koupý, _pustit se do studny, _hrbený stařec, _hodnout se, _koumat přírodu, _prostředkovat obchod, _tvrdit podpisem správnost údajů, _těžovat si na nájemníky, _pravit rozbitou střechu, _krátit sukni, _hlížet z vysoké věže, _chopit se

k odporu, _kritizovat nový film, _tesk po domově, _hlížet se v zrcadle, byl _dřený těžkou prací, slzy _tékají po tváři, _pravít rodiče o prospěchu dětí, žáci se _běhli kolem stolu, _jednat pořádek, _běhnout dolů, _jednat si schůzku, _kouška z angličtiny, _bírat jahody, _cvrklá jablka, _pláchnout umyvadlo, cesta se _užuje, _tracený sešit, _kamarádit se, bolest mě _užuje, _dělit radostnou _právu, _křivená ústa, _končil zápas, byl _klamaný, _sinal strachem, _trouchnivěly pařez, _lepít papír, _tyčit prapor, _pustlý kraj, obilí _klíčí, _bít bednu, pěvecký _bor, _mazat tabuli, _bít psa, _běh lidí, na _hledanou, všichni _tichli, kotě se _točilo do klubíčka, jít na _kušenou, _padané listí _hnědlo, _kázat pozdravy, _vrhnout vládu, _hlédnout film, _protivit se všem, _prostředkovat _hledání, chodit _přímeně, _trávit jídlo, dávat _propitné, _pečovat se, vrátit se _pět, _prostit viny, oheň _plál, lidé se _hromáždili na náměstí, _travovat se v jídelně, _budit pozornost, _hoda názorů, dát _bohem, _přáhnout koně, _balit si kufr, _krocený lev, _krácená slova, _tvrdlá sádra, obsah _kumavek, _bohatnout, náhle _blednout, _blížít se, _trávit dovolenou, _počítat peníze, radostné _hledání, _klidit obilí, _velebit byt, _celit pozemky, _tržený most, hlasitě _volat, _káza světa, _létnout vysoko, _dražit benzín, situace se _komplikovala, _tahy se _kvalitnily, _trhnout plakáty ze zdi, nová _biječka, _lézt dolů, _hýbnout se pro tužku, _cedit polévku, _lábnout nemocí, přijel _prava, _hlédnout z výšky dolů, _trnulý výraz, _tepilá postava, _pupný výraz v tváři, _trnutí šije, _pytovat svědomí, _kalit vodu, _plihlý účes

2. *Doplňte a odůvodněte:*

Listí už _žloutlo a _padalo. Celé prázdniny _trávil v cizině. Celý kraj _tichl. _hrbil se. Rád _hrabuje listí. _cvrklé ovoce brzy _hnilo. Ne_trácej jistotu. Při pohledu _hora _pozoroval srnku. _počátku nebylo _cela jasné, kam se všichni _tratili. V Národním divadle jsem _hlédl Tylovu hru Strakonický dudák. Z vysokých skal _téká pramen vody. Rozešli se v dobré _hodě. Novela zákona byla _chválena. _těží se přemáhal. Obilí už _klíčilo. Chovej se _působně. _bormistr _koušel nové _pěváky. Smrk se větrem _kácel. _potřebovali jsme všechen nový materiál. Byl nucen _krývat se v _temnělých místech. _hlížel k otci s úctou. Zásoby brambor se _jara _tenčily. _patřili jsme vycházet měsíc. Cestou nás _užovala žízeň. _prudka se _vedl. Dveře se _těžka otevírají. Ranní směna _končila. Kde se tak _mazal? Budte _ticha! _těží mu stačíme. Byl tam _hon. Naučil se rychle _čítat a _bíral pak samé dobré známky. Problém _krátka _počívá v něčem jiném. Dostal se až na _cestí. Lidé se _bíhali. _pozoroval, že v sále _tlumili světla. Ne_těžujte si na _tížené pracovní podmínky.

3. *Doplňte a odůvodněte:*

Koupím si _páteční jízdenku. Předčasně _estárl. _právce budovy _epsal _právu o čerpání energie. Marně _háníme lyže. _prudka vstal a spustil stroj. Cvičenci naráz ___pažili. Vydal se na průzkum, ale _kazilo se počasí. Měla _trnulý obličej. V zimě se brzy _tmívá. _chátralá budova zcela _hořela. _prava přicházel _hluk lidí. Celé hodiny se _hlížela v zrcadle. Nemocný oddychoval _těžka. _prostil se obtížné povinnosti. _patřil srážku vlaků. Kůň se _plašil a _vrhl vůz. Velmi _těžka snášel zklamání. Ráno _těží v _tává z postele.

4. *Vyberte v závorce vhodné výrazy k uvedeným slovesným dvojicím:*

sjednat _ zjednat, svrhnout _ zvrhnout, skreslit _ zkreslit, sbít _ zbit, shlédnout _ zhlédnout (událost, vláda, vůz, polička, pes, dolů, mír, pořádek, film, dva obrázky dohromady)

5. *Utvořte slovesa s náležitou předponou (zvolte z předpon s_/se_, z_/ze_, vz_/vze_):*

křísit, hrnout, mrznout, slábnout, tyčit se, chýlit se, přímit, plynout, užít, střelit, hrát, táhnout, kázat, jevit se, budít, koupit, platit, trpět, trnout, působit, trávit, tlumit, kácet, pozorovat, volat, tratit, účastnit se, potit se, organizovat, končit, tvořit, bouřit se, klíčit, planout

6. *Jaký významový rozdíl je mezi následujícími dvojicemi slov?*

smazat _ zmazat, sjednat _ zjednat, stlouci _ ztlouci, slézat _ zlézat, skopat _ zkopat, směnit _ změnit

7. *Odůvodněte pravopis slov:*

sbratřit se, zničit, svalit, stulit se, zranit, shodit, svěřit, zchudnout, scelit, sblížit, zkrřížit, skanout, stisknout, sklátit (ořechy), sbalit, ztuhnout

Psaní souhlásek ve skupinách

1. *Doplňte vynechaná písmena a napište:*

pra_tí občané, dovést dě_ko do školy, velká vě_ina případů, mno_tví jahod, o_sypaná třešeň, ra_ý středověk, pů_itr mléka, skleně_ý podnos, o_áhnout nábytek, ra_i létali nízko nad vodou, be_tarostné dě_tví, ro_árené oči, ro_lobení rodiče, francou_ká riviéra, lede_tí občané (z Ledče), ro_ypané obilí, školní de_ík, de_í zpravodajství, be_trátová sklizeň, pracovat de_ode_ě (každý den), být vi_en, vi_ý střík, povi_ost, kroca_í maso, po_aná žádost, sle_ký kraj, středověké kníže_tví, ra_í klepeta (od raka), mas_ý průmysl, paří_ká móda, sna_í úkol (2. stupeň od snadný), vy_í odměny, he_í obraz (od hezký), ten_í čára (od tenký), mě_ý tvaroh, kostě_ý náhrdelník, hadí uš_nutí, francou_tí spisovatelé, nové šat_vo, dově_t zelí k zpracování

2. *Rozdělte, kde se píše _nn_ a kde _n_:*

vo_ý květ, nestra_ý soudce, přič_á flétna, vi_ý ocet, rodi_ý recept, neomyl_ý člověk, slamě_ý klobouk, dobroči_ý skutek, dřevě_é obydlí, prke_á ohrada, nástě_ý kalendář, uči_á rada, slu_é dny, nezako_ý čin, tepa_ý šperk, obarve_ý roztok, bezejme_ý hrdina, půlde_í zaměstnání, ruti_í práce, týde_í program, ra_í rosa, postra_í úmysly, sezo_í zboží, vra_í koně, telefo_í ústředna, havra_í vlasy, ra_é třešně, kloka_í mládě, jesky_í člověk, de_ode_í trénink, bezce_ý dokument, oke_í rám, ce_ík ra_é zeleniny, dceři_á společnost, neči_ě přihlížet, záko_ík práce, je nevi_en, Olga je vi_a, je povi_en chodit do školy, pa_enské jablko, velká vi_a, vypočítej da_é příklady, rozlehlá vi_ice, je to tvoje povi_ost, kostě_ý hřeben, ra_í ptáče, ra_á infekce, povi_á školní docházka, rumě_ý obličej, celode_í zaměstnání, souke_ý oděv, skleně_ý džbán, vo_á fialka, obděla_ý pozemek, potrestaný vi_ík, lod_í de_ík, vzácná ce_ina, kole_í kloub, ce_á známka, se_á rýma, zkuše_ý kame_ík, prokáza_ý trestný čin, ra_é brambory, mrkací pa_a, nestra_ý pozorovatel, vi_ý střík, výmě_ý zájezd, moje pa_a a malá pa_enka

3. *Kde se píše -dd- a kde -d-?*

po_aná žádost, o_álit rozhodnutí, hodnost po_ústojníka, tropické po_nebí, hokejový o_íl, rostlina s o_enky, to jsme si o_echli, středověké po_danství, o_ací list, o_bojní rebelové, bronzový o_litek, hlasitě o_ychoval, o_olávat infekci, po_olované město, po_íl na zisku, nepo_ávej se nátlaku, neo_ělitelná část, o_květlé stromy, smutný život všech po_aných, o_álit nebezpečí, po_aná ruka, světlejší poza_í

4. Kde se píše -kk-, -cc-, -čč-, -šš-, -jj- a kde -k-, -c-, -č-, -š-, -j-?

ne_asná budoucnost, ne_ízlivější chování, kanárek v klí_e, jeho budoucnost je ještě ne_istější, ne_ednodu_í řešení, ne_asnější hvězda, ne_emnější písek, ne_edovaté houby, babi_iny pohádky, moje mě_oučká poduška, Evi_ino tajemství, vajíčko na mě_o, teti_iny rady, mě_ýši, nejvy_í vrchol, mě_ce dopadnout, nejsou_í podnebí, mě_ost tvarohu, pevněj_í ocel, nejvy_í postava, tvrd_í sýr, nejti_í chůze, pěkné záti_í s ovocem, ne_edna vesnice, ne_edovatější rostlina, le_os řekl, v pe_e bývá jádro, ne_akostnější látka, nejpla_í zvíře, jednodu_í postup, dát chleba do pe_e, indoné_tina, loty_tina

5. Utvořte přídavná jména, přidejte k nim vhodná podstatná jména rodu mužského životního, napište je v singuláru i plurálu:

Praha....., Brandýs....., Kroměříž.....
....., Zábřeh....., Tunis.....,
Domažlice....., Rakovník.....,
Hradiště....., Indonésie....., Bystřice
....., Dobruška....., Nymburk.....

6. Jak zní 1. pád singuláru jmen:

pece - pecce, píce - picce, pacce - Pace, raci - racci

7. Opravte chyby v textu:

Každodenní večerní procházky jsou zdravé. Učíme se o ranném středověku. Líbí se mi lotyšština. Rozlobený učitel si ztěžoval na žáky. Letos jsme strávili dovolenou v Řecku. Nerozšlápní houbu. Hledá se skutečný vinník. Sluné dny už skončily. Navštívil nové dceřinné firmy. Nakresli obrázek tenšími čarami. Sháním krátkovlnou vysílačku. Koupil sem si terení vozidlo. Byl to součastník Jana Nerudy. Navštívili viný sklep. Prvňáčci se už naučili plynně číst. Obdivuji sloní kly. Budujeme obranný systém. Telefoní budka nebyla v provozu. Mám rád hrubozrnný chléb. Ohřívám si jídlo v mikrovlné troubě. Neboj se roškrtnout zápalku. Mám nový vlněný svetr. Psal si denník. Nezapomeň na brský návrat. Kameník vytvořil krásný kamený portál. Zúčastnili jsme se novovesských slavností. Na podklad použij tužší papír.

Psaní velkých písmen

1. Uved'te, kde se píše velké a kde malé písmeno:

a) ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ, POSLANEC PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, MINISTR DOPRAVY A SPOJŮ, ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÍHO SOUDU ČR, ČLENSKÉ STÁTY SEVEROATLANTICKÉ ALIANCE, ZASEDÁNÍ RADY EVROPY, EVROPSKÁ UNIE, LISTINA LIDSKÝCH PRÁV A SVOBOD, OBČANSKÁ DEMOKRATICKÁ STRANA, FAKULTA DĚTSKÉHO LÉKAŘSTVÍ UNIVERZITY KARLOVY, FAKULTNÍ NEMOCNICE V OLOMOUCI, ZÁKLADNÍ ŠKOLA V SOLNICI, OBCHODNÍ AKADEMIE V KOSTELCI NAD ORLICÍ, MĚSTSKÝ ÚŘAD MIKULOV, ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY, ZASEDÁNÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY, PARLAMENT ČR, ČESKÁ SPOŘITELNA

b) SPOLKOVÁ REPUBLIKA NĚMECKO, SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ, STARÉ MĚSTO V PRAZE, LIBICE NAD CIDLINOU, LYSÁ NAD LABEM, KOSTelec NAD ČERNÝMI LESY, JÁNSKÉ LÁZNĚ, SEVERNÍ AMERIKA, STŘEDNÍ EVROPA, DÁLNÝ VÝCHOD, PARDUBICKO, BÍLÁ RUS, MORAVSKÉ SLOVÁCKO, NOVÝ SVĚT (AMERIKA), STŘEDOMOŘÍ, RYCHNOVSKO

c) OKRES PÍSEK, ČASLAVSKÝ OKRES, JIHOČESKÉ RYBNÍKY, NIAGARSKÉ VODOPÁDY, ČERNOMOŘSKÉ POBŘEŽÍ, DOMINIKÁNSKÁ REPUBLIKA, POHOŘÍ URAL, PRAŽSKÁ NÁRODNÍ TŘÍDA, RESTAURACE U KALICHA, ULICE NA SKALCE, MYS DOBRÉ NADĚJE, ULICE V JÁMĚ, NÁBŘEŽÍ BRATŘÍ ČAPKŮ, DŮM U JEDNOROŽCE, NÁDODNÍ DIVADLO, DIVADLO NA VINOHRADECH, PRAŽSKÝ HRAD, HRAD, ZAHRADNÍ MĚSTO, VLADISLAVSKÝ SÁL, ZELENOHORSKÝ RUKOPIS, HUSITSKÉ PÍSNĚ, BIBLE KRALICKÁ, KRALICKÁ BIBLE, CHRÁM SV. JAKUBA, SVATOJAKUBSKÝ CHRÁM, BETLÉMSKÁ KAPLE, KAPLE BETLÉMSKÁ

d) V (p)olabí je úrodná půda. Jan Neruda si (m)alou (s)tranu velice zamiloval. Byli jsme lyžovat v (k)rkonoších. V dáli se modraly (k)rkonošské hřebeny. Ubytovali jsme se ve (š)pindlerově mlýně. Na dovolenou chceme jet na (č)eskomoravskou vrchovinu. Loni jsme byli ve (v)ysokých (t)atrách u (š)trbského (p)lesa. Jeho bratranec bydlí v (r)ychnově u (n)ových (h)radů. Obec (h)ora (s)vaté (k)ateřiny má poštovní směrovací číslo 435 46. Češi a (s)lováci si bez problémů rozumějí. Bitva na (b)ílé (h)oře znamenala konec (č)eské samostatnosti.

e) Na obloze jsme snadno rozeznali (v)elký (v)ůz. Hvězdáři pozorovali zatmění (m)ěsíce. Planeta (z)emě obíhá kolem (s)lunce. Pozorovali jsme západ (s)lunce. Ve (v)esmíru jsou ještě jiná (s)lunce, některá větší než naše. Planeta (v)enuše se lidem na večerní obloze jeví jako (v)ečernice, časně ráno jako (j)itřenka. Všechny hvězdy na obloze, které vidíme prostým okem, jsou součástí (m)léčné (d)ráhy. Poloha souhvězdí se na obloze během dne i během roku mění, pouze (p)olárka zůstává na stejném místě. Polárce říkáme také (s)everka. V (p)anamské (š)íji se (a)merická pevnina dělí na (s)everní a (j)ižní (a)meriku. Lesy v (s)everních (č)echách byly značně poškozeny průmyslovými exhalacemi.

f) Na poloostrově (a)peninském se rozkládá (i)tálie. Sardinie je ostrov v (m)oří (s)tředozemním. Na nejj jižnějším cípu Afriky leží (m)ys (d)obré (n)aděje. Napoleon zemřel na (o)strově (s)vatá (h)elena. Řeka Morava pramení pod vrcholem (k)rálického (s)něžníku. U Pardubic ční z roviny (k)unětická (h)ora. Navštívili jsme (k)utnou (h)oru. Celé (č)eské (s)tředohoří je vlastně věnec dávno vyhaslých sopek. Tradičně bývají (h)odonínsko, (u)herskobrodsko a (u)herskohradištsko nazývány (s)lováckem. Řeka Bečva vzniká spojením (d)olní (b)ečvy a (h)orní (b)ečvy, které sbírají vodu ze (v)setínských (v)rchů a z (j)ižní části (m)oravskoslezských (b)eskyd. Podle nejnovějších výzkumů byl (s)vatý Václav ve (s)taré (b)oleslavi zavražděn až roku 935.

g) Jednání (v)lády (č)eské (r)epubliky bude pokračovat zítra. Nejdlejší hranice máme se (s)polkovou (r)epublikou (n)ěmecko. Na besídce vystoupili žáci (z)ákladní (š)koly v Hostomicích (p)od (b)rdy. Na volejbalovém turnaji zvítězilo (g)ymnázium (č)eská (t)řebová, za ním se umístila (o)bchodní (a)kademie (ú)stí (n)ad (o)rlicí. Nejznámější (p)ražské (v)ysoké (š)koly jsou (u)niverzita (k)arlova a (č)eské (v)ysoké (u)čení (t)echnické. Můj bratranec letos končí (z)ákladní (š)kolu a chtěl by studovat na (g)ymnáziu nebo na (s)třední (p)růmyslové (š)kole (s)tavební. Povolení k stavebním úpravám nám dal (o)becní (ú)řad v Čenkově. obraťte se v té věci na (o)becní (ú)řad ve své obci. Karel pracuje ve (v)ýzkumném (ú)stavu (o)krasného (z)ahradnictví v Průhonicích. Jeho otec je zaměstnán u (d)opravního (p)odniku (h)lavního (m)ěsta Prahy. Od (n)árodního (m)uzea jsme šli pěšky až na (p)ražský (h)rad.

h) V (n)erudově (u)lici jsme si prohlédli (d)ům (u) (d)vou (s)lunců, dále (d)ům (u) (č)erveného (l)va, (u) (z)eleného (r)aka (u) (t)ří (h)ouslíček. Navštívili jsme (b)etlémskou (k)apli. Nedaleko nás je (h)otel (u) (z)laté (r)ůže. Přednáška se koná v (n)árodním (d)omě na Vinohradech. Šli jsme okolo (p)rašné (b)rány. Prohlédli jsme si

(v)aldštejnský palác. Sejdeme se na (n)áměstí (m)íru. Z ulice (p)olitických (v)ěžňů jsme se přestěhovali do (u)lice (n)a (v)ýhlídce. Jan bydlí v (u)lici (n)a (p)ěkné (v)ýhlídce. 8. května je státní svátek – (d)en (o)svobození od fašismu. Přejeme Vám radostné (v)ánoce a mnoho zdraví v (n)ovém roce. Na (n)ový rok napadl sníh. Máme psací stroj značky (z)eta. Jezdili jsme červeným (f)avoritem. Máme rádi (z)nojemské okurky. Líbí se nám (j)ablonecká bižuterie. Děti se učily o (m)ájovcích, (r)uchovcích i (l)umírovcích. Stoupenci Masaryka se nazývají (m)asarykovci. Stoupenci (h)usitského hnutí se nazývali (p)ražané a (t)áborité. Četl jsem (č)apkovy romány. Mám rád (p)oláckovský humor.

Hranice slov v písmu

1. *Uvedte možnosti psaní následujících spřežek, lze je psát dohromady i zvlášť?*
 nazeleno natřený plot, pokaždé, nakřivo, například, být naživu, zpočátku, kupodivu, zblízka, mimoto, podvacáté, donedávna, pravděpodobně, výšeuvedený článek, dlouhohrající deska, podivuhodný, úctyhodně, takzvaný, zjara, bezmála, zasucha, naprázdno, dennodenní, modrozelený nádech, doprava, zleva

2. *Napište slovy číselkové výrazy; uveďte více možností: 21, 38, 99, 256, 1948*

3. *Tvořte z následujících v závorkách přídavná jména. Rozhodněte, kde je nutno použít spojovník a kde je nutno psát obě části dohromady:*
 tanec (Latinská Amerika), pořad (časové omezení), slovník (němčina a čeština), problém (společnost a politika), jednání o kanálu (Labe a Odru), komentář (zahraniční politika), okurka (sladká a kyselá), hra (ping-pong), země (průmyslová vyspělost), vzor (hnědý a béžový)

4. *Rozhodněte u výrazů v závorkách, kde je nutno použít spojovník (tiré):*
 Před operací zjišťují pacientovi (Rh faktor). Jeho rodištěm je (Frýdek Místek). (Bude li) vhodné počasí, vydáme se na chatu. (Karel Havlíček Borovský) je významný satirik. Znáš opery (Rimského Korsakova)? (Hřib satan) je nejedlá houba. Trpěl nedostatkem (vitaminu C). v lékárnách lze koupit šumivé (tablety C vitaminu). Je povoláním (chemik analytik). Má živnostenský list jako (kuchař číšník). (Mohl li bys) mu pomoci, udělej to. (Jest li) jsi připraven, začněme. (Zda li pak) vzpomínáš na loňský zájezd? Skladba (nebo li) syntax je jazykovědná disciplína. V roce 1905 vypukla (rusko japonská) válka.

5. *Použijte výrazy ve větách, aby byl zřetelný rozdíl ve významu slov a slovních spojení:*

- přítom - při tom
- vtom – v tom
- nato – na to
- natolik – na tolik
- zato – za to
- nahlas – na hlas
- zticha – z ticha

Zkratky a značky

Napište zkratkou tučně označená slova:

Pracuje u **firmy** MUS. Udělej **šestiprocentní**..... roztok. Cihly vyrábí Bohemia Cement, **společnost s ručením omezeným**..... **Třicet sedm procent**..... občanů by volilo **Občanskou demokratickou stranu**..... Přejde kolem **osmé hodiny**....., protože musí ještě nakoupit. Obchod zavírají v **sedmáct hodin**..... Ve **dvacet třicet**jede vlak do Ostravy. Vysázeli jsme **dva hektary**lesa. Auto jelo pouze **padesátikilometrovou**rychlostí. Je to odsud **deset kilometrů**....., takže jezdíme na kole. Dům má **pětinásobnou**cenu. Je to **patnáctiletý**chlapec. **Paní**.....Malá bydlí nalevo od nás. Napsal tu knihu už **v roce 52 před Kristem (před naším letopočtem)**..... Tuto památku nechal postavit **Karel Čtvrtý**..... **v roce tisíc tři sta čtyřicet osm**.....Obrátili se na Organizaci spojených národů a na Evropskou unii..... Opakuj ten cvik třikrát.....Policie u něj našla 10 **dekagramů** drogy. V matematice se děti setkaly s novými značkami, jako **například sinus, cosinus, tangens, logaritmus a podobně**.....

Čárka ve větě jednoduché

Doplňte čárky ve větě jednoduché a odůvodněte:

Zahradníci vysazují na sídlišti stromy keře a květiny. Okna zdobily červené růžové a bílé muškáty. Vdechovali jsme osvěžující horský vzduch. Hrát kuželky to byla jeho vášeň. Spi děťátko spi. Brr ta voda je ledová. Prošel svět křížem krážem. Ve finále budeme bojovat buď s Francouzi nebo Němci. Ve škole píšeme čteme nebo počítáme a kreslíme. Václav III. český polský a uherský král byl zavražděn v Olomouci. Přijďte prosím zítra. Dcera se vrátí pokud se nemýlím začátkem srpna. Jakou zprávu neseš Ivane? Žába žbluňk do rybníka. Dějepis neboli historie nepatří k mým oblíbeným předmětům. Chvilé strávené s blízkým člověkem jsou vzácné a nezapomenutelné. Je to zajímavá ale velmi náročná práce. To je ale krásné počasí. Je tam pečená vařená. Petr lyžuje a to dobře. Mé rozhodnutí přihlásit se na konzervatoř bylo pevné. Byla to Jana přítelkyně z dětství. Všechny vaše připomínky či lépe podněty vezmeme v úvahu. Ladislav Fuks velký český spisovatel zemřel v roce 1994. Herec Zdeněk Štěpánek patřil k slavným postavám Národního divadla. Radoval se jako malé dítě. Chceme jet na výlet a to za každého počasí. Ach zajisté máte pravdu. Ela je větší než její sestra. Dočkej času jako husa klasu.

Čárka v souvětí

Doplňte interpunkci a odůvodněte:

K babičce která mi vypravuje staré příhody a peče výborné borůvkové koláče jezdím moc rád. Víím že v matematice jsem pozadu a že mi dělá potíže i chemie. Jana si myslela že nákup nespěchá a že si tedy může ještě chvíli číst. Starší zahradník který už vypěstoval spoustu květin a měl proto velké zkušenosti nám dovedl vždy poradit. Těšil se jak se večer sejdou a jak si budou vyprávět. Na horském kole jezdím cestou necestou a nahoru dolů protože je pro takový terén konstruováno. Vstávajíc lehajíc myslela na dceru kterou před týdnem odvezli do nemocnice. V naší studni je čistá zdravotně nezávadná voda. Pes který štěká nekouše. Dvakrát měř jednou řež. Co můžeš udělat dnes neodkládej na zítřek. Zjištění že zpráva nesouhlasí se skutečností bylo přijato s rozhořčením. Kdo to nezkusil neuvěří. Hosté si prohlédli Hrad i Vladislavský sál kde se shromažďovali představitelé národa aby vyhlásili důležitá rozhodnutí. Když skončily boje s Maury poskytli španělští královští manželé

Kolumbovi tři plachetnice a tak mohl uskutečnit svůj plán podle něhož se do Indie dostane snadněji po moři. Po pachatelích trestného činu kteří beze stopy zmizeli pátrala policie až je nakonec objevila v Paříži. Buď se rozhodni hned nebo mi zítra zavolej abychom se domluvili kam pojedeme. Stará zkušenost nás učí že jakmile přepneme své síly klesá naše výkonnost i když máme nejlepší vůli abychom dosáhli cíle. To pak stačí aby zazněl telegraf a výpravčí je okamžitě vzhůru aby dal znamení že rozuměl. Trenéři udělali dobrý tah když do druhého celku zařadili medailisty a když k nim přiřadili dva zkušené jezdce. Odešel do práce a když se vrátil domů děti už spaly. Zatímco část chlapců ještě cvičila na kruzích ti kteří chtěli hrát volejbal už natahovali síť ve druhé polovině tělocvičny kde byly na podlaze vyznačeny obrysy hřiště. Můj pes kterého jsem dostal k Vánocům se včera zaběhl a přestože jsem ho hledal v širokém okolí nikde jsem ho nenašel. Řekni mi co čteš a já ti povím kdo jsi.

Souhrnná cvičení

1. Doplňte (včetně interpunkce):

Robinsoni s fax_

Manželé Craigov_ z Británie hledají společníky z celého světa kteří opl_vají peněz_ a touží po životě na tropickém ostrově San José. Ten je vzdálen od hlavního města Panam_ dvacet minut letu a do Miami se odtud doletí za dvě hodiny. Ostrov má přes třicet bíl_ch písčinych pláží. Vodopády tam zurčí do smaragdově zelených tůní a kde nebudí džungle tam rostou kokosové palm_ a mangovníky. Hlavním_ majitel_ jsou dva _emci. Za ostrov požadují 43 miliony eur. Manželé Craigov_ mají společnou viz_: Chtějí vybudovat be_pečnou, rodi_ě zaměřenou a hmotně zabe_pečenou společnost _ ostrov důvěry. Pro tuto utopi_ zamlženou hezkými slovy však člověk musí mít počáteční kapitál 150 000 liber. Za to dostane na San José soukrom_ pozemek a dům. S v_j_mkou tohoto domova však na ostrově nebude soukrom_ majetek existovat. Mezi příštím_ obyvatel_ panuje eufor_e nad tím že _kusí utvářet svět podle vlastních představ na neznámém _ichomořském ostrově.

2. Proved'te korekturu, kde je třeba:

Hodiny odbyly desátou, ale lidi ještě nepřicházely. Lýsala se k němu jako kočka. Cvičili jsme sami na vysuté hrazdě. Nauč se toto pravidlo přesně spaměti. Nashledanou zítra. Nebyl s to ji to vysvětlit. Seděl na otepy slámy a klátil dlouhými nohami. Přijel s novými perlami a drahokami. Tohle nebyl právě tipický příklad kamarádství. Vhodila anonym do stoupy. Mluvil dlouho s italy, španěly, francouzy a bělorusi. Napsal nám, abychom mu poslali peníze na živobití. Kdyby jste chtěli, mohli by jsme vám poradit. Shlédli dva filmy o tom, jak postavit loď. Pane soudče, jsem nevinnen. V dálce uviděl nymburkský most. Viděli jsme tam Novákovy. K Vánocům mi napsali všichni známý. Okna byla zateměna, v domě nikdo nebyl. Všechny nemoce, které dosud měl, rázem pominuli. V starobylé knize se dočítáme o vymytání ďábla. Oběv se u nás brzy. Mezi má oblíbená jídla patří ragů. Slíbal ji slzy z tváří. Zeptej se pana Pernicy, kam položil skleněné tácy. Ztvrdil pravost listiny svým podpisem. Navštívily nás sestry Novákovy.

3. *Opravte text:*

Gordický uzel

Roku 334 př. n. l. se Alexandr Makedonský v čele svých vojáků vypravil do malé Asie, jenž byla ovládána peršany. Dobil rychle za sebou jejich provincie Lýkii, Pamfýlii, Pisidii a nakonec Frýgii.

A tam, v hlavním Frygickém městě Gordiu dostal zvláštní podmět k dalšímu tažení na východ...

Kdysi dávno a dávno předtím když byla Frýgie rozvrácena velkými vnitřními zmatky se zčistajasna mezi tamějším lidem vynořilo proroctví, že nebude mír dokud do země nepřijede vůz slunečního boha řízený mužem, jež učiní konec rozbrojům. A vskutku, jednoho dne se vůz i voska oběvily. Nic nevadilo, že voska byl obyčejný sedlák Gordius, obyvatele ho rázem uznaly za krále a jeho zásluhou v zemi nastal pořádek. Gordius z vděčnosti vjenoval vůz, na kterém přijel bohu Zeusovi, a dal ho umístit v jeho chrámu. Ale dříve než se tak stalo uvázal jho k oji uzlem z dřínového líčí. Uzel byl tak umě spleten, že nebylo možno najít konce jednotlivých pramenů, a že nikdo nedovedl vlákna rozmotat. A právě o to se pokoušely různí ctižádostivci, neboť se tvrdilo a věřilo, že ten kdo uzel rosplete bude pánem celé Asie. Alexandr se jí právě chystal dobýt, když se dověděl o této věždbě, a když zpatřil pověstný uzel. Ale na rozpletení uzlu jehoš vazba měla konce zkruté a proplétala se křížem, krážem nebylo ani pomišlení. A tu Alexandr v návalu mladické nerozvážnosti (bylo mu tehdy dvacetdva let), nerozvážnosti nebo rozhodnosti, která mu bjehem další desítky let opatřila přízvyso Veliký, se dlouho nerozmýšlel, a jedním mávnutím meče zatrachtílí uzel přeřal.

Cesta k dobití Asie byla otevřena. Alexandr během 10-ti let dobil Egipt, celou říši perskou, a vypravil se do Indie. Všecko nasvědřovalo tomu, že Gordická předzvěst mu dá za pravdu, náhlá smrt však učinila konec všem jeho světovládným plánům.

Od té doby je rozetnutí gordického uzlu, přirovnáním pro všechny zpletené situace, které nelze řešit jinak, než odvážným rozhodnutím, jediným rázným, jednoduchým řezem.

4. *Opravte chyby:*

U otcovi chalupy čekali Jardovi bratři aby přivítali Karlovi syny. Manžele Horákovy, které jsme potkali v Příbrami musíme představit otcovým koleginím. Davy lidí směřovali klikatými uličkami ke stadionu. Nedobitný kamený hrad obléhaly hordy bojechtivých Husitů. Známi Čeští kronikáři, o kterých se děti učily ve škole se často zabývali dějinami rodu Přemyslovců. V tamnějších bezlesích krajích se orlí nevyskytovali. V létě jsme navštívili posázaví, kde se nám líbilo. Drahokami se na slunci blyštěly. Mí známí byli veselí. Vzkaž Pavlovi, aby připoměl panu Novákovi, že může v kině shlédnout nový Český film, který byl natočený podle Vančurovy předlohy, a který je nabytý skvělým Vančurovským humorem. Ekonomičtí ukazatelé, signalizovaly blížící se krizi.

Seznam použité literatury:

Fučík, Bedřich; Pokorný, Jindřich: Zakopaný pes. Albatros, Praha 1992

Konopková, Ludmila; Krejčová, Marie: Čeština ve škole i doma. Fortuna, Praha 1998

Sochrová, Marie: Cvičení z českého jazyka v kostce pro SŠ. Fragment, Praha 2008

Styblík, Vlastimil; Čechová, Marie: Mluvnická a slohová cvičení k stručné mluvnici české. Fortuna, Praha 1994